

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/62/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823201890
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3823201890.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka A. B., nar. XX.XX.XXXX, pobytom C., D. XXX/X, a otec E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom G., t. č. pobytom C., H. I. XX, zastúpeného procesným opatrovníkom J. K. L., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Prievidza, pracovisko Partizánske, o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, na odvolanie matky voči rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 5P/25/2023-101 zo dňa 24.01.2024, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III., IV. a V. zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prievidza (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) zveril maloletú A. (ďalej aj „mal.“) do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude v bežných veciach zastupovať a spravovať jej majetok a otcovi určil výživné vo výške 70 eur mesačne počnúc dňom 24.05.2023 (výrok I.). Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 24.05.2023 do 24.01.2024 (do vyhlásenia rozsudku) v sume 518,08 eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok (výrok II.). Ďalej upravil styk otca s maloletou na každý tretí piatok v mesiaci v čase od 14.00 hod. do 15.00 hod. v prítomnosti matky dieťaťa a starej matky zo strany otca J. F., nar. XX.XX.XXXX (výrok III.). Matke uložil povinnosť dieťa na styk s otcom pripraviť a v určenom termíne a mieste otcovi styk umožniť (výrok IV.).

O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok V.).

2. Prvostupňový súd pri rozhodovaní aplikoval ust. § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 a 2, § 75 ods. 1 a § 25 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

3. Zverenie mal. A. do osobnej starostlivosti matky zdôvodnil tým, že rodičia spolu nežijú, otec bol od 12.05.2023 vo väzbe a od 03.07.2023 do asi 20.12.2023 v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici, pričom rozsudkom prvostupňového súdu č. k. 18Ps/8/2022 - 101 zo dňa 06.10.2023 bol otec obmedzený v spôsobilosti na právne úkony; aktuálne bývam sám v prenajatom byte. Poukázal na to, že mal. A. býva s matkou, ktorá jej zabezpečuje všetku starostlivosť, pričom má vytvorené vhodné podmienky pre uspokojovanie jej potrieb.

Pokiaľ išlo o určenie výživného na mal. A., ktorá v čase rozhodnutia bola vo veku necelých 3 rokov, nenavštevovala predškolské zariadenie a bola zdravá, mal preukázané, že otec disponujúci príjmom 472,70 eur mesačne z invalidného dôchodku žije sám a nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Poukázal tiež na pomery matky, ktorá má mesačný príjem v sume 430 eur z invalidného dôchodku a z dohody o pracovnej činnosti a má vyživovaciu povinnosť ešte k dvom deťom (D. M. XXXX a N.

r. XXXX) určenú v celkovej výške 126,83 eur mesačne. Za uvedených okolností zohľadniac osobnú starostlivosť matky považoval sumu 70 eur mesačne za primerané výživné od otca. Nedoplatok na zročnom výživnom za rozhodné obdobie určil ako rozdiel medzi určeným bežným výživným a otcom uhradenou sumou 60 eur.

S poukazom na duševnú poruchu otca (Hebefrénna schizofrénia s prejavmi postpsychotických zmien) a abúzus návykových látok z jeho strany stretávania sa otca s dieťaťom upravil za prítomnosti matky dieťaťa a otcovej matky tak, ako sa tieto na pojednávaní dohodli. Keďže otec nie je schopný zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa počas takéhoto styku ani sa nepodrobuje psychiatrickej liečbe, poučil matku, že v prípade problémových situácií môže požiadať o prehodnotenie určenej úpravy styku.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka namietajúc, že má vážne obavy o život svojej dcéry i seba, poukazujúc na otcovu duševnú poruchu a abúzus návykových látok, ako aj predchádzajúci výkon väzby. Poukázala na výpoveď svedkyne - otcovej matky, podľa ktorej nezvládol situáciu po prepustení z psychiatrickej nemocnice, prestal užívať lieky, odmieta kontroly u lekára, údajne sa nelieči a počuje hlasy, aby sa zabil a pod. Podľa nej otec nerešpektuje ani svoju matku a keď mu táto protirečí, bol by schopný jej čokoľvek spraviť; vzhľadom k uvedenému táto nie je vhodnou osobou, ktorá by mala byť prítomná pri stretávaní. Tvrdila, že v deň pred pojednávaním 24.01.2024 jej otec volal a vyhrážal sa, že si ju vyčíha a zbije; svojej matke písal správy, podľa ktorých matku dopichá nožom, keď pôjde do práce. Mala za to, že nie sú dôvody pre vystavenie dcéry a jej osoby takému riziku, pričom súčasne namietala, že jej na pojednávaní nebolo dostatočne umožnené reagovať a vyjadriť sa ku skutočnostiam. Žiadala, aby bol otcovi styk s maloletou zamedzený.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu vyjadril tak, že styk upravený súdom nie je v rozpore so záujmom maloletej aj s prihliadnutím na právo dieťaťa udržiavať pravidelné osobné kontakty s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti. Vzhľadom k uvedenému navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

6. Na to sa matka vyjadrila, že nesúhlasí so stykom otca s maloletou, pretože má strach o seba aj o ňu, keďže otec nerešpektuje ani svoju matku.

7. Otec sa k podanému odvolaniu a vyjadreniam nevyjadril.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“, v spojení s § 3 ods. 5 CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a následne postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok prvostupňového súdu v odvolaní napadnutej časti (o úpravu styku) podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (ust. § 391 ods. 1 CSP).

9. V prejednávanej veci je predmetom konania úprava výkonu rodičovských práv a povinností k mal. A.. Z obsahu spisu vyplýva, že matka v návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. A. nežiadala styk otca s dieťaťom upravovať, resp. návrh doplnila na pojednávaní tak, že styk žiadala zamedziť. Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť, či prvostupňový súd riadnym spôsobom zistil skutočnosti rozhodné pre úpravu styku otca s maloletou, čo bolo predmetom odvolania matky, resp. či v týchto smeroch pochybil tak, ako to matka tvrdila. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie odôvodnil rozsah a podmienky úpravy styku otca s maloletou tým, že matka má z otca obavy a nie je ochotná zabezpečovať stretnutie dieťaťa s ním sama, keďže otec trpí už vyššie uvedenou duševnou poruchou, zneužíva návykové látky a súčasne sa jej vyhrážal napadnutím. Poukázal tiež na dohodu medzi matkou dieťaťa a svedkyňou – starou matkou z otcovej strany.

10. Odvolací súd v rámci odvolacieho prieskumu zistil, že rozsudkom prvostupňového súdu č. k. 18Ps/8/2022-101 zo dňa 06.10.2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13CoPs/3/2024 zo dňa 27.03.2024 bola otcovi obmedzená spôsobilosť na právne úkony v ekonomickej oblasti (nakladanie s finančnými prostriedkami, dôchodkom, nehnuteľnými vecami, uzatváranie zmlúv s majetkovým plnením), ohľadne vystupovania pred súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, orgánmi štátnej správy a samosprávy, ako aj v oblasti poskytovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti jeho osobe. Súčasne bol otcovi ustanovený opatrovník - Obec Nedožery-Brezany (v tejto časti rozsudok ku dňu rozhodnutiu súdu prvej inštancie nebol právoplatný). Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva,

že otec dieťaťa trpí na duševnú poruchu (hebefrénna schizofrénia s prejavmi postpsychotických zmien prebiehajúca v relapsoch) a bol u neho zistený polymorfný abúzus návykových látok (s preferenciou pervitínu a marihuany). Vykonaným dokazovaním mal odvolací súd taktiež preukázané, že otec sa aktuálne nepodrobuje psychiatrickej liečbe, ktorú odmieta napriek naliehaniu svojej matky, pričom následne pri nedodržiavaní liečby počuje rôzne hlasy, ktoré ho nabádajú, aby sa zabil a pod. Stará matka maloletej vystupujúca v konaní ako svedkyňa uviedla, že otec napísal správu, v ktorej sa matke vyhrážal útokom nožom. Taktiež mala podozrenie, že otec berie drogy, čo tvrdila aj matka maloletej. Z výpovede matky taktiež vyplýva, že otec sa vyhráža aj svedkyňi - svojej matke.

11. Podľa názoru odvolacieho súdu z vykonaného dokazovania vyplývajú dôvodné obavy, že otec vzhľadom k jeho duševnej poruche, zneužívaniu návykových látok a skutočnosti, že sa nepodrobuje žiadnej liečbe, môže byť hrozbou tak pre seba, ako aj pre svoje okolie. Napriek tomu súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o úprave styku otca s maloletou nevyhodnotil, či vzhľadom na vyššie uvedené a preukázané skutočnosti je styk otca s maloletou v jej záujme, resp. či nemôže dôjsť k ohrozeniu dieťaťa alebo matky. Takéto úvahy v napadnutom rozhodnutí úplne absentujú, pričom súd prvej inštancie v odôvodnení bez ďalšieho len poukázal na dohodu matky a starej matky prednesenú na pojednávaní. Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd nepostupoval v intenciách článku 5 Zákona o rodine, nevyhodnotil riadne záujem dieťaťa ani sa nezaoberal tým, či nie je na mieste aplikácia ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine (o obmedzení/zákaze styku rodiča s dieťaťom).

12. S poukazom na uvedené odvolací súd vyhodnotil rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti úpravy styku otca s maloletou ako nesprávne právne posúdené a predčasné, a preto ho vo výrokoch III. a IV. vrátane súvisiaceho výroku V. o náhrade trov konania zrušil.

13. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozsudku odvolací súd pristúpil podľa § 391 ods. 1 CSP k vráteniu veci v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec znovu prejedná a doplní dokazovanie v tom smere, či otec naďalej predstavuje hrozbu/nebezpečenstvo pre maloletú, prípadne aj pre matku alebo ďalšiu osobu, za účasti ktorej mieni styk otca s maloletou upraviť. Súd prvej inštancie posúdi, či pri súčasnej aplikácii čl. 5 Zákona o rodine sú splnené podmienky pre úpravu styku otca s maloletou podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, resp. pre obmedzenie tohto práva podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine; v tomto smere nové rozhodnutie riadne odôvodní. Opätovne rozhodne aj o náhrade trov prvostupňového konania a v zmysle § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

14. V ďalšom konaní prvostupňový súd zväží, či stále trvajú podmienky pre zastúpenie otca procesným opatrovníkom, resp. bude ďalej konať s jeho hmotnoprávnym opatrovníkom, ktorý bol otcovi ustanovený rozsudkom prvostupňového súdu sp. zn. 18Ps/8/2022 zo dňa 06.10.2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13CoPs/3/2024 zo dňa 27.03.2024.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).